مەن بىلىدىغان لۇتپۇللا مۇتەللىپ

ئەھمەت ئىمىن ئەلنەزەر

تورغا يوللىغۇچى : ئورخۇن ئۇيغۇر تارىخى تور بېتىدىن 1koktugh ئەپەندى

(شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرستېتىدىن)

2004-يىلى قۇربان ھېيتتا يازغۇچى مۇھەممەت شاھنىياز ئەپەندى دادامنى يوقلاپ ئۆيىمىزگە كېلىپ دادام بىلەن پاراڭلاشتى ۋە لۇتپۇللا مۇتەللىپ توغرىسىدا كۆرگەن- ئاڭلىغانلىرىنى سۆزلەپ بېرىشنى سورىدى . دادام گەرچە 86 ياشقا كىرىپ قالغان بولسىمۇ ، خاتىرىسى ناھايىتى ياخشى ئىدى . دادام 60يىل ئىلگىرى بولۇپ ئۆتكەن بۇ ئىشلارنى بىزگە تەپسىلىي سۆزلەپ بەردى :

1939-يىل 8-ئاينىڭ ئاخىرلىرى پىچان ناھىيىسىدىن مەن، ئابلا پولات، ئىمىن قاسىم، مۇھەممەت قاسىم، ئەنەس سادىق ئالتەيلەن ئىمتىھاندىن ئۆتۈپ ئۆلكىلىك دارىلمۇئەللىمىندە ئوقۇش ئۈچۈن ئۈرۈمچىگە چىقتۇق . شۇيىلى ئۆلكىلىك دارىلمۇئەللىمىنگە تۆت سىنىپ يېڭى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنغان بولۇپ، ئۇلار 21-،22-،23-،24- سىنىپلارغا تەقسىم قىلىنغانىدى . بىز پىچاندىن كەلگەنلەر لۇتپۇللا مۇتەللىپ ، ئەلقەم ئەختەم ، تۇرغۇن ئالماس ...قاتارلىقلار بىلەن 24- سىنىپتا ئوقۇدۇق .ئۇۋاقىتتا ئىبراھىم مۇتىئىي (پېداگوگىكا ئوقۇتقۇچىسى)، مەۋلانجان تۇردىيوف (دۇنيا تارىخى ئوقۇتقۇچىسى)، ئابدۇللا زۇنۇنوف (تىل ئوقۇتقۇچىسى)، ئاخۇنجانوف ۋە ئابلا داۋۇتوف قاتارلىق ئوقۇتقۇچىلار بار ئىدى . مەن لۇتپۇللا مۇتەللىپ بىلەن شۇ چاغدا تونۇشقان ، سىنىپتا ئۇنى « مۇتەللىپ » دەپ چاقىراتتۇق . ئۇنىڭ شېئىرلىرى سىنىپ تام گېزىتى ، « شىنجاڭ گېزىتى » قاتارلىقلاردا دائىم ئېلان قىلىنىپ تۇراتتى . تەنەپپۇستا مۇتەللىپ مۇنبەرگە چىقىپ شەپكىسىنى قولىغا ئېلىپ لېنىننى دوراپ سۆزلەپ ھەممەيلەننى كۈلدۈرەتتى . ئۇ رۇسچىغا پىششىق بولۇپ ، رۇسچە ، تاتارچە ، قازاقچە ماترىياللاردىن تولۇق پايدىلىنالايتى . كېيىن خەنزۇچىنىمۇ ئۆگەندى .

شۇ چاغدا ھەر پەسىلدە بىر قېتىم سىنىپ تام گېزىتى چىقىراتتۇق . بىز ئىشلىگەن تام گېزىتى مەكتەپ بويىچە باھالاشتىن ئۆتەتتى . مېنىڭ خېتىم ھەممەيلەننىڭكىدىن چىرايلىق بولغاچقا ،تام گېزىتنىڭ خېتىنى مەن يازاتتىم ، مۇتەللىپ بىلەن سەئىدىن تالىپ گۈزەل- سەنئەت لايىھىلىگۈچىسى ئىدى . مۇتەللىپ رەسىم سىزىشقا ئۇستا بولۇپ ، ماركىس ، ئېنگېلىس ، لېنىن ، ستالىنلارنىڭ رەسىمنى شۇنداق ئوخشىتىپ سىزاتتى .

1939- يىلنىڭ ئاخىرى بىز « نۇرلۇق يولغا قەدەم » دېگەن تېمىدا تام گېزىتى چىقىرىشقا تەييارلىق قىلدۇق . تەييارلىغان ماتېرىياللارنىڭ ھەممىنى دوسكىغا ئورۇنلاشتۇرۇپ بولغاندىن كېيىن دوسكا

ئېلكتاپ قىلىپ تۈزگۈچى : ئۇيغۇر ئوغلى ----ھەۋەسكار
QQ: 492255230 Email:uyxman@126.com

توشمدى ، مەكتەپتىن تەكشۈردىغان ۋاقىت ئاز قالغاچقا ، مۇتەللىپنى چاقرىپ مۇشۇ يەرگە شېئىر يېزىپ بېرىشكە چاقىردىم . ئۇ قولىغا قەلەم ئېلىپ مۇنۇ شېئىرنى يازدى :

ئۆلۈم يا كۆرۈم دەپ مىليونلىغان ئەل ،

كۆرەش مەيدانىغا چۈشتى باغلاپ مەھكەم بەل .

بۇ يولدا ئاقدۇ قانلار بولۇپ سەل ،

ئەڭ ئاخىرقى مەقسىتىمىز چوقۇم بولىدۇ ھەل .

مەن بۇ شېئىرنى دەرھال قەغەزگە كۆچۈرۈپ چاپلىدىم . تام گېزىتىمىز مەكتەپ بويىچە 1- بولۇپ باھالاندى . مۇتەللىپ بۇ شېئىردا پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنى مەدھىيىلىگەنىدى .

مەن 1940-يىل 8- ئايدا ئۆلكىلىك ساقچى ئەمەلدارلىرى مەكتىپىگە ئىمتىھان بەردىم . ئىمتىھاندا « ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشقا قانداق قارايسىز ؟ بۇ ئۇرۇشنىڭ ئاخىرقى نەتىجىسى سىزنىڭچە قانداق بولىدۇ ؟» دېگەن سوئال بار ئىدى . مەن مۇتەللىپنىڭ تام گېزىتىگە يېزىپ بەرگەن شېئىرنى ئېسىمگە ئالدىم ۋە شۇ نۇقتىنى مەركەز قىلىپ جاۋاپ يازدىم . شۇنىڭ بىلەن 1348ئادەم ئىچىدە 3- بولۇپ ئىمتىھاندىن ئۆتتۈم . شۇڭا بۇ بىر كۇبلىت شېئىر ھېلىمۇ ئېسىمدە ئېنىق تۇرۇپتۇ .

1941- يىل 5-ئايدا ئۆلكىلىك جامائەت خەۋپسىزلىكى باشقارمىسىنىڭ سىياسىي بۆلۈمدە پراكتىكا قىلدىم . بۇ بۆلۈمدە پۈتۈن ئۆلكىدىكى ۋىلايەت ، ناھىيە ۋە ئۇرۇمچىدىكى مەكتەپلەرنىڭ ئارخىپلىرى بولۇپ ، ئۇلاردا شۇ ئورۇنلاردىكى سىياسىي جەھەتتە گۇمانلىق كىشلەرنىڭ ئەھۋالى ۋە ئىش - ھەرىكەتلىرى خاتىرلەنگەنىدى .مەن ئۆلكىلىك دارىلمۇئەللىمىننىڭ ئارخىپىنى كۆرسەم ، ھەر بىر سىنىپنىڭمۇ ئايرىم ئارخىپى بار ئىكەن . مەن سىنىپىمىزدىكى (24- سىنىپ) « گۇمانلىق ئوقۇغۇچى » لارنىڭ ئارخىپىغا كۆز يۈگۈرتتۈم . مېنىڭمۇ بىر پارچە « جىنايەت ئارخىپىم » بارئىكەن . ئۇنىڭدا « 24- سىنىپ ئوقۇغۇچىسى ئىمىن ئاقۇپ 1940- يىلى ئاپرىل بايرىمىدا ‹ ئاپرىل بايرىمنى ئەسكى خەي بىلەن قارشى ئالىمىز › دېگەن » دەپ يېزىلىپتۇ . يەنە بىر پارچە قەغەزدە « ئىمىن ئاقۇپنىڭ ئاتا- ئانىسى دېھقان ، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرىدا ئىشلەپ باقمىغان » دەپ يېزىلغان ۋە پىچان ناھىيىلىك ساقچى ئىدارىسى ۋە لەمجىن ساقچىخانىسىنىڭ تامغىلىرى بېسىلغانىدى .

مەن بۇلارنى كۆرۈپ ھەممىنى چۈشەندىم . ھەر يىلى 4- ئاينىڭ 12- كۈنى شېڭ شىسەينىڭ دۇبەن بولغان كۈننى خاتىرلەپ پائالىيەت ئۇيۇشتۇرۇلاتتى ، يەنى بۇ كۈن شۇ چاغلاردا ئۆتكۈزۈلىدىغان چوڭ بايرام كۈنى ئىدى . 1940- يىل 4- ئايدا ئۇرۇمچىدە يامغۇرغا قارىماي بايرامغا تەييارلىق قىلدۇق . مېنىڭ ئاياغلىرىم يىرتىلىپ كەتكەنىدى . شۇچاغدا مەن « ئاپرىل بايرىمنى ئەسكى خەي

بىلەن قارشى ئالىمىز » دېگەنىدىم .

مۇتەللىپنىڭ « گۇمانلىق شەخس » نامىدىكى ئارخىپلىرى ھەممىدىن كۆپ ئىكەن .مەن بۇ ئارخىپلارنى كۆرۈپ ھۆكۈمەت ئىشپىيونلۇق تورىنىڭ ھەقىقەتەن كەڭ ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم .

خىزمەت تەقسىماتى بىلەن 1941- يىل 6- ئايدا ئاقسۇغا باردىم . 1943- يىلى ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ سىياسىي بۆلۈمدە ئىشلەۋاتقان كۈنلەرنىڭ بىرىدە ، ئىشخانىغا كىرسەم ئۈستەل ئۈستىدە « لۇتپۇللا مۇتەللىپنىڭ ئىز قوغلاپ تەكشۈرۈش ئايرىم دېلوسى » دېگەن خەنزۇچە خەت يېزىلىپ ، ئۈستىگە ئۆلكىلىك ساقچى باشقارمىسىنىڭ تامغىسى بېسىلغان ، ئاق خەسە بىلەن مەھكەم ئورىلىپ ، يىپ بىلەن تىكىلگەن بىر ئارخىپ خالتىسى تۇرۇپتۇ .

مۇتەللىپ ئاقسۇغا كېلىشتىن بۇرۇنلا ئۇنىڭ ئارخىپى كېلىپ بولغان بولۇپ ، ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ جاسۇسلۇق بۆلۈمىدىن مۇتەللىپنى كۈزىتىدىغان ئادەملەر ئاللىبۇرۇن تەشكىللەنگەنىكەن . شۇ چاغدا ئاقسۇ گېزىتخانىسىدا لۇتپۇللا مۇتەللىپنى تەكشۈرىدىغان « ئەپەندى » ، ئۇيغۇر ئۇيۇشمىسىدا « ياخشى » ، « كاڭجيەن » ، جەمئىيەتتە « گاڭبى » دىگەندەك مەخسۇس ئادەملەر بار ئىدى . مۇتەللىپ قاتارلىقلارنى ئاشكارلاپ قويغان ھېكىم نۇرنىڭ مەخپىي ئىسمى « گاڭبى »، ياسىن ئېزىزنىڭ مەخپىي ئىسمى « كاڭجيەن » ئىدى .

ساقچى ئىدارىسى مېنىڭ مۇتەللىپ بىلەن ئۆلكىلىك دارىلمۇئەللىمىندە بىللە ئوقۇغانلىقىمنى بىلگەندىن كېيىن ، مۇتەللىپنىڭ « دېلوسى » غا مېنىڭ ئارىلاشماسلىقىمنى ئۇقتۇردى . لېكىن مەن مۇتەللىپكە مۇناسىۋەتلىك ئىشلاردىن يەنىلا خەۋەردار بولۇپ تۇراتتىم .

مۇتەللىپنىڭ « گۇمانلىق » ئىش - ھەرىكەتلىرى ئىشپىيونلار تەرىپىدىن ئىگىلەنگەندىن كېيىن ، ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى بۇ ئەھۋاللارنى تېلېگراممىا ئارقىلىق ئۆلكىلىك ساقچى ئىدارىسىغا دوكلات قىلاتتى .كېيىن ئۆلكىدىن « سىلەر مۇتەللىپنىڭ كۈندۈزدىكى ئىش - ھەرىكەتلىرىنىلا ئىگىلەپسىلەر ، لېكىن كېچىدە ئۇنىڭ نىمە ئىش قىلىدىغانلىقىنى ھېچكىم بىلمەيدۇ . شۇڭا ئۇنىڭ كېچىدىكى ئىش - ھەرىكەتلىرىنىمۇ قاتتىق نازارەت قىلىپ مەلۇم قىلىڭلار » دەپ بۇيرۇق كەلدى .

شۇنىڭ بىلەن يۇقىرىنىڭ بۇيرۇقىنى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى تەرىپىدىن ئاقسۇ قىزلار پېداگوگىكا مەكتىپىدە ئوقۇيدىغان سوفىيە ئىسىملىك بىر قىز تاللانغانىدى .ئىشپىيون ھېكىم نۇر مۇتەللىپ بىلەن يېقىن ئاغىنە بولۇۋالغاچقا ، مۇتەللىپكە سوفىيە بىلەن توي قىلىش توغرىسىدا قايتا - قايتا ئېيتقاندىن كېيىن ، مۇتەللىپ « توي قىلىشقا پۇلۇم يوق » دەپتۇ . ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى بۇ خەۋەرنى بىلگەندىن كېيىن ھېكىم نۇرغا پۇل بېرىپتۇ . ھېكىم نۇر بۇ پۇلنى ئېلىپ « مۇتەللىپ ئاداش ، بۇ پۇل سېنىڭ توي ئىشىڭغا ياردىمىم بولسۇن » دەپ مۇتەللىپكە

ئېلكىتاپ قىلىپ تۈزگۈچى : ئۇيغۇر ئوغلى ----ھەۋەسكار
QQ: 492255230 Email:uyxman@126.com

بېرىپتۇ . شۇنىڭ بىلەن مۇتەللىپ سوفىيە بىلەن توي قىلدى . سوفىيەمۇ مۇتەللىپنىڭ ئىش ـ ھەرىكەتلىرى توغرىسىدا ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنى ئۇچۇر بىلەن تەمىنلەپ تۇردى .
مۇتەللىپكە « دىققەت قىلىش » توغرىسىدا گەپ قىلىپ قويۇشنى ئويلىغان بولسامۇ ، لېكىن ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ئىشپىيونلارنىڭ كۆپلۈكىدىن مۇمكىن بولمىدى . بىللە ئىشلەيدىغان خىزمەتداشلىرىمىز بىر كۈندىلا تۇيۇقسىز يوقاپ كەتسە ، ئۇلارنىڭ ئىز ـ دېرىكىنى سوراشقىمۇ رۇخسەت قىلىنمايتتى . چۈنكى بىزنىڭ ئۈستىمىزدىمۇ پايلاقچىلار بار بولۇپ ، دەككە ـ دۈككىدە خىزمەت قىلاتتۇق .
1944ـ يىلىنىڭ بىر كۈنى ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ باشلىقى مۇ دۇڭچۇ مېنى ئىشخانىسىغا چاقىرتتى . ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ تەرجىمانى زو مىڭ (زۇنۇن)، ساقچىلاردىن مۇھەممەت ئەرشىدىن (تۇرپانلىق) ، قاسىم (قەشقەرلىك) قاتارلىقلارمۇ مۇتەللىپ بىلەن ئىشخانىغا كىرىپ كەلدى .
مۇ دۇڭچۇ مۇتەللىپكە :
ـ مەن ساڭا بىر ھېكايە ئېيتىپ بېرەمەن . سەن بۇ ھېكايىنى سەھنە ئەسىرىگە ئايلاندۇرۇپ كېلىسەن ، بولامدۇ ؟ ـ دېدى .
مۇتەللىپ ماقۇل بولغاندىن كېيىن مۇ دۇڭچۇ ھېكايىسىنى باشلىدى . زو مىڭ بىر تەرەپتىن تەرجىمە قىلدى . بۇ ھېكايىدە ئىچكىرى ئۆلكىدىكى بىر خەنزۇ دېھقاننىڭ پىلە بېقىپ ، دەستىگاھ قۇرۇپ ، كېيىن چوڭ بىر فابرىكا قۇرۇپ چىققانلىقى سۆزلەندى . ھېكايە ئۇزۇن بولۇپ يېرىم كېچىدە ئاخىرلاشتى . مۇ دۇڭچۇ مۇتەللىپكە « سەن بۇنى بىر ھەپتە ئىچىدە سەھنە ئەسىرىگە ئايلاندۇرۇپ ماڭا تاپشۇرىسەن » دېدى .
ئەتىسى مۇ دۇڭچۇ مېنى يەنە چاقىرتتى . ئەسلىدە مۇتەللىپ تۈنۈگۈنكى ھېكايىنى سەھنە ئەسىرىگە ئايلاندۇرۇپ ئەكەلگەنىكەن . ئۇ بۇ سەھنە ئەسىرىگە « نۇرلۇق يولغا قەدەم » دەپ ماۋزۇ قويۇپتۇ . مۇتەللىپنىڭ يازغانلىرىنى زو مىڭ تەرجىمە قىلىپ بەردى . بۇنى ئاڭلىغان مۇ دۇڭچۇ چاۋاك چېلىپ كەتتى ۋە بىزگە قاراپ :
ـ سىلەر ئۇيغۇرلار ئىسلام دىنىغا ئېتىقاد قىلىسىلەر ، ئەرەبلەردىن چىققان مۇھەممەتنى پەيغەمبەر دەيسىلەر . لېكىن ئۆز ئىچىڭلاردىكى پەيغەمبەرنى بىلمەيسىلەر ، مېنىڭچە مانا بۇ مۇتەللىپنى پەيغەمبەر دېيىشكە بولىدۇ ـ دېدى .
مۇ دۇڭچۇ مۇتەللىپكە « بۇنى كۆرۈپ باق » دەپ بىر پارچە خەتنى بەردى . بۇ يۇقۇرىدىن كەلگەن « مۇتەللىپ سەككىز يىللىق قاماققا ئېلىنسۇن » دېگەن بۇيرۇق ئىدى .
مۇتەللىپ بۇنى كۆرۈپ ھېچقانداق ئىپادە بىلدۈرمىدى .

ئېلكتاپ قىلىپ تۈزگۈچى : ئۇيغۇر ئوغلى ـــــ ھەۋەسكار
QQ: 492255230 Email:uyxman@126.com

مۇدوگچو مۇتەللىپكە :

سەن ناھايىتى ئىقتىدارلىق ئىكەنسەن ، ھەممىمىز ساڭا قايىل . بۇنىڭدىن كېيىن ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى تەشكىللىگەن سانائىي نەفسەدە تەشكىللەش ، باشقۇرۇش ئىشلىرىنى ئۆتەيسەن ، بۇنىڭغا قوشۇلساڭ بۇيرۇقنى باستۇرۇپ قويىمىز . قوشۇلمىساڭ بۇيرۇق بويىچە ئىش كۆرىمىز دېدى ، بۇنىڭغا قوشۇلدى . ئىشپىيونلار مۇتەللىپنىڭ يېقىن دوستى بولىۋېلىپ ، ئۇنىڭ ھەر كۈنلۈك ئىش - ھەركەتلىرىنى توختىماي مەلۇم قىلىپ تۇراتتى . مۇتەللىپ سانائىي نەفسەدە « غېرىپ سەنەم » ، « تاھىر - زۆھرە » ، ئارشىن مال ئالان » قاتارلىق دىراما - ئوپېرالارنى يازدى ۋە سەھنىلەشتۈردى . شۇ چاغدا ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ چوڭ زالىدا ئويۇن قويۇلاتتى ، مەن دائىم ئويۇن كۆرگىلى باراتتىم . شۇ چاغلاردا ماڭا « غېرىپ سەنەم » ، « تاھىر - زۆھرە » ئوپېرالارىنىڭ ناخشىلىرى ياد بولۇپ كەتكەندى .

كۈنلەر ئۆتۈپ 1945 - يىلىنىڭ بىر كۈنىدە خوتەن ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ۋۇشۆبىك ئۈرۈمچىگە بېرىش يولىدا ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ مېھمانخانىسىغا چۈشتى . مېھمانخانا مەسئۇلى مۇدوگچوغا ۋۇشۆبىكنىڭ كەلگەنلىكىنى ، ئۇنىڭ بىلەن كۆرۈشۈپ قويۇشنى ئېيتتى . مۇدوگچو « ئەگەر ئۇنىڭ مەن بىلەن كۆرۈشكىسى بولسا ئالدىمغا كىرسۇن . مەن ئۇنىڭ ئالدىغا كۆرۈشكىلى بارمايمەن» دەپتۇ . مېھمانخانا مەسئۇلى مۇدوگچونىڭ گېپىنى ۋۇشۆبىكگە ئاشۇرۇپ يەتكۈزۈپتۇ . بۇ گەپنى ئاڭلىغان ۋۇشۆبىك « خەپ سېنى مۇدوگچو » دەپ ، ئۈرۈمچىگە بېرىپ خوتەندىن ئېلىپ كەلگەن ئىسىل قاشتېشى ، ئالتۇن - كۈمۈشلەرنى ئۈرۈمچىدىكى ئەمەلدارلارغا سوۋغا قىلىپ ، ئۆلكىلىك ساقچى باشقارمىسىنىڭ باشلىقى لىيىگچىنى قولغا كەلتۈرۈپ ئۇنىڭغا :

سىلىگە ياردەمدە بولۇشقا تېخىمۇ قولايلىق بولۇشى ئۈچۈن ئاقسۇغا يۆتكىلىپ كەلگەن بولسام دېگەن تەلەپنى قويۇپتۇ .

لىيىگچى : بولىدۇ ، سىز ئاقسۇغا مېڭىڭ ، بىز ئاقسۇغا تېلېگرامما ئارقىلىق خەۋەر قىلىمىز . سىز بېرىپلا خىزمەتكە چۈشۈڭ دەپتۇ.

ۋۇشۆبىك : جاناپلىرىنى ئاۋارە قىلماي تېلېگراممىنى ئۆزەملا ئېلىپ بارسام دەپتۇ .

لىيىگچى ۋۇشۆبىكگە ئۇنىڭ ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ باشلىقلىقىغا تەيىنلەنگەنلىك توغرىسىدىكى تېلېگراممىنى بېرىپتۇ .

بىر كۈنى كەچتە ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ خىزمەتچىلىرى ۋە باشقا كىشىلەر زالدا مۇتەللىپ قاتارلىقلارنىڭ ئويۇننى كۆرۈپ ئولتۇراتتۇق . تۇيۇقسىز تاراق - تۇرۇق قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ زال ئىچىگە قوراللىق ساقچىلار كىرىپ كەلدى ، ئارىدىن بىرى سەھنىگە چىقىپ :

بۇ قانداق يەر ؟ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىدا سانائىي نەفسە تەشكىللەش ، ئويۇن قويۇش مەدەنىيەت ـ مائارىپ ئۇيۇشمىسىنىڭ ئىشى ئەمەسمۇ ؟ ئويۇن تارقالسۇن ، سانائىي نەفسە تارقىتىۋېتىلسۇن . بۇ ئۆلكىلىك ساقچى باشقارمىسىنىڭ بۇيرۇقى دەپ ، ۋۇشۆبىڭنىڭ ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ باشلىقلىقىغا تەيىنلەنگەنلىك بۇيرۇقنى ئۇنىڭ ئوقۇپ مۇدوگچونىڭ قولىغا تۇتقۇزدى .

شۇنىڭ بىلەن سانائىي نەفسە تارقىلىپ كېتىپ مۇتەللىپ ئاقسۇ گېزىتخانىسىغا كەتتى . ۋۇشۆبىك ئۈرۈمچىدىكى چاغدىلا ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىدا ئىشلەيدىغان بىر قىسىم ساقچى كادىرلارنى ئۆزى تەيىنلەپ كەلگەچكە ، مېنى ئاقچى ناھىيەسىگە كېيىن توقسۇ ناھىيەسىگە يۆتكىدى .

1945 ـ يىلى غۇلجا ئارمىيەسى ئاقسۇ شەھىرىنى ئىككىنچى قېتىم قورشايدۇ . مۇتەللىپ ، مۇنىردىن خوجا باشلىق كىشىلەر تەشكىلات قۇرۇپ غۇلجا ئارمىيەسىگە ئىچى ـ سىرتىدىن ماسلاشماقچى بولغاندا ، ئىنقىلاپچىلارنىڭ تىزىملىكىنى ھېكىم نۇر ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىگە يەتكۈزۈپ بېرىدۇ . 1945 ـ يىل 18 ـ سىنتەبىر لۇتپۇللا مۇتەللىپ ، مۇنىردىن خوجا ، ئابلا روزى ، مەۋلانجان تۇردىيوف ، بىلال ئەزىزى قاتارلىقلارنىڭ ئۆلتۈرۈلگەنلىك خەۋىرىنى توقسۇ ناھىيەسىدە تۇرۇپ ئاڭلىدىم .

1946 ـ يىلى مەن ئاقسۇ ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىگە قايتىپ كېلىپ ، مۇتەللىپكە مۇناسىۋەتلىك ئىشلارنى باشقىلاردىن سۈرۈشتۈرۈپ تېخىمۇ تەپسىلى ئۇقتۇم . ھېكىم نۇر ، ياسىن ئىزىز قاتارلىق ئىشپىيونلار بۇ چاغدا ساقچى ئىدارىسىنىڭ رەسمى ساقچىسى بولۇپ كەتكەنىدى .

1946 ـ يىلى گومىنداڭنىڭ چوڭ ئىشپىيونلىرىدىن ئابلا داموللا بىلەن جۇتۇەنجاڭ دېگەنلەر ئاقسۇغا كەلدى . ئۇلار چوڭ يىغىن ئېچىپ :

بۇنىڭدىن كېيىن ۋەزىيەتنىڭ مۇقىم بولىدىغانلىقى ، قانۇن ۋە سىياسەتلەرنىڭ ياخشى ئىجرا قىلىنىپ خەلق خاتىرجەم تۇرمۇشقا ئېرىشتۈرۈلىدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بېرىپ ، كېيىنكى خىزمەتلەرنىڭ ياخشى ئىشلىنىشى ئۈچۈن قانداق پىكىر بولسا ئوتتۇرىغا قويساڭلار بولىدۇ دېدى .

يىغىن ئاياقلاشقاندىن كېيىن ئاقسۇ ۋىلايىتىنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدىن كەلگەن ئوقۇتقۇچىلار ، جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى قاتلاملىرىدىكى كىشىلەر ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى مېھمانخانىسى زالىغا يىغىلىپ ، پىكىر ـ تەكلىپلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇپ مۇزاكىرە قىلىشتۇق . مەنمۇ كاتىپ بولۇپ يىغىندا ئوتتۇرىغا چۈشكەن پىكىرلەرنى خاتىرىلىدىم . ئەتىسى ئابلا دامولا بىلەن جۇتۇەنجاڭ پىكىر تەكلىپ ئاڭلاش يىغىنى ئاچتى . مەن ئالدى بىلەن ئورنۇمدىن تۇرۇپ ئالدىنقى كۈنى ئوتتۇرغا قويغان پىكىرلەرنى ئوقۇدۇم :

1. ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ۋۇ شۆبىك لۇتپۇللا مۇتەللىپ قاتارلىق كىشلەرگە ئۆلۈم

ئېلكتاپ قىلىپ تۈزگۈچى : ئۇيغۇر ئوغلى ــــــ ھەۋەسكار
QQ: 492255230 Email:uyxman@126.com

جازاسى بەردى . بۇ جىنايەتچى شۇنداقلار ئىشپىيون ھېكىم نۇر ، ياسىن ئېزىزلار خەلق ئالدىدا جىنايىتىنى ئىقرار قىلىپ قاتتىق جازالىنىشى كېرەك .

2. غۇلجا ئارمىيىسى ئاقسۇ شەھرىگە ھۇجۇم قىلغاندا گومىنداڭ ئارمىيىسى شەھەر سىرتىدىكى نۇرغۇن دېھقانلارنىڭ ئۆيلىرىنى تۇزلۇۋەتتى ۋە نۇرغۇن بىگۇناھ كىشىلەرنىڭ ئۆلۈشىگە سەۋەپچى بولدى . ھۆكۈمەت بۇنىڭ ئۈچۈن جاۋابكار بولۇشى كېرەك .

3. غۇلجا ئارمىيىسى ئاقسۇ شەھرىگە ھۇجۇم باشلىغاندا ئۇچتۇرپان ناھىيىلىك ساقچى ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ۋۇ يۇشۇن نۇرغۇن ياشلارنى تۇتقۇن قىلىپ ئۆلتۇرۇۋەتتى . شۇڭا ۋۇ يۇشۇن بۇنىڭغا جاۋاپكار بولۇشى كېرەك .

4. ... 5....

مېنىڭ كەينىمدىن ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى ساقچىلىرىدىن ياسىن ئەخمەت قاتارلىق ساقچىلار ۋە باشقىلار بەس ـ بەستە پىكىر قىلدى . يىغىن ئاخىرلاشقاندىن كېيىن ئاما تەشكىللىنىپ ، ئاقسۇ شەھرىدە ۋە ئونسۇدا ئۈچ كۈن نامايىش قىلدۇق .

ئۈچ كۈندىن كېيىن ئابلا داموللا ، جۇ تۇەنجاڭ جىمجىتلا كېتىپ قالدى ، ۋەزىيەت بىردىنلا ئۆزگەردى . ۋىلايەتلىك ساقچى ئىدارىسى پىكىر تەكلىپ ئاڭلاش يىغىنىغا قاتناشقان ، پىكىر قىلغان ۋە گۇمانلىق دەپ قارالغان كىشىلەر تۈرلۈك باھانە سەۋەپلەر بىلەن قولغا ئېلىندى . شۇ قاتاردا مېنىڭمۇ ئۆنۋان ۋە خىزمەتلىرىم ئېلىپ تاشلىنىپ خىزمەتتىن بوشىتىلدىم . مەن شۇنىڭدىن كېيىنلا ئابلا داموللا ، جۇ تۇەنجاڭ دېگەنلەرنىڭ بۇ قېتىمقى ئىشى بىر قېتىملىق ئالدامچىلىق ، قىلتاق ئىكەنلىكىنى بىلدىم .

مەن 1957 ـ يىلى ئاقسۇدىن يۇرتۇمغا قايتىپ كەلدىم . كېيىن ئابدۇللا تالىپنىڭ « قاينام ئۆركىشى » ناملىق رومانى ئېلان قىلىنغاندىن كېيىن بەزى كىشىلەر روماندىكى « يانتاقوپ » دېگەن ئىشپىيون « ئىمىن ئاقوپ » دېگەن كىشىمىش دېگەندەك گەپلەرنى قىلىشىپتۇ .

« شىنجاڭ تەزكىرىچىلىكى » ژورنىلىنىڭ 2006 ـ يىللىق 1 ـ سانىدىن ئېلىندى

تۈگىدى

بايانات : ئۇيغۇر ئوغلى --- ھەۋەسكار تۈزگەن ھەرقانداق ئېلكتاپنىڭ ئەسلى ماتېرىياللىنىڭ ئاپتۇرلۇق ھوقۇقى توردىكى ئەسلى ئاپتۇرغا مەنسۇپ ! بۇ ئېلكتاپلار پەقەت ئىشتىن سىرتقى قىزىققۇچىلارنىڭ ئوقۇپ پايدىلىنىشى ، ئۆز-ئارا پىكىر ئالماشتۇرۇش ئۈچۈنلا ئىشلىتىشكە بۇلىدۇ ، ئۇنىڭدىن سىرت سودا ئىشلىرى ياكى باشقا ساھەدە ئىشلىتىشكە بولمايدۇ . ئەگەر باشقا ساھەلەردە قانۇنسىز ئىشلىتىپ بىرەر مەسىلە كۆرۈلسە بارلىق ئاقىۋەتكە ئىشلەتكۈچى ئۆزى مەسئول !!!

ئۇيغۇر ئوغلى --- ھەۋەسكار بۇ جەھەتتە ھېچقانداق مەسئۇلىيەتنى ئۆز ئۈستىگە ئالمايدۇ !!!!

ئەگەر ئاپتۇرلۇق ھوقۇقىمغا دەخلى يەتتى دېگۈچىلەر بولسا بىۋاستە ئۇيغۇر ئوغلى --- ھەۋەسكار بىلەن ئالاقىلاشسا بۇلىدۇ . ئېلكتاپلار توردا تەمىنلەشتىن توختىتىلىدۇ !!!!! ئۇنىڭدىن باشقا ئەگەر ئۇيغۇر ئوغلى --- ھەۋەسكار تۈزگەن ئېلكتاپلارغا نىسبەتەن ھەرقانداق پىكىر-تەكلىپلىرىڭىز بولسا ، ئۇيغۇر ئوغلى ---- ھەۋەسكار بىلەن بىۋاستە ئالاقىلاشسىڭىز بۇلىدۇ .

2008 -يىلى 01-ئاينىڭ 29-كۈنى

شەندۇڭ---جىنەن

ئېلكتاپ قىلىپ تۈزگۈچى : ئۇيغۇر ئوغلى ----ھەۋەسكار
QQ: 492255230 Email:uyxman@126.com